

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 l. — Kt.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " " 50 "
Egy órára 1 " " "

Egyen szám ára 4. ltr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ**.

Hirdetési díj:

Egy hasábos petit sorért 3 kr. Nagyobb hirdetésre a többszörösen megújított díjtábla szerinti áron. Helyesítésük felt. Belső-1. min. den külön bejegyzésért 30 kr.

Tanárok gyűlése.

Debreczen, decz 29.

A tiszántuli prot. tanáregyesület tagjai több mint két évi szünetelés után a mai napra újból összegyűltek az egyházkerület minden középiskolájából, hogy egyrészt megvitassák a maguk ügyesbajos dolgait, másrészt pedig meghallgassák kiválóbb szaktársaiktól az egyes tudományágokban a legutóbbi időben tett haladásokat.

A szeretet és rokonszenv egész melegevel üdvözöljük az egybesereglett tanferfiakat s kívánjuk, vajha ne jártak legyen hiába, hanem maradandó nyomokat hagyna ez a mai közgyűlésük magyar hazánk pedagogiai életében...

Kívánjuk az itt megjelent tanároknak, hogy eszméik, gondolkodásuk jusson ki a nagy közönség széles rétegébe s verjen ott gyökeret s az viszonzásul tanulja becsülni a nemzet igazi napszámócsait.

Hála Istennek, nem járnak immár egészen töretlen uton, a jég, mely hatalmas pánczélként utját állta a tanárok felé irányuló közelismerésnek, kezd már felolvadni úgy az anyagi, mint a szellemi téren, a «Quem dii odere» mindinkább a Beóthy Zsolt fordításában ismeretes már: «Az istenek szerettek: tanítótá tettek!» De itt is áll, hogy segíts magadon, s az isten is megsegít.

A tanárok segítségével a tömörülésben,

eszméiknek minél gyakoribb hirdetésében, ismereteiknek, tudományuknak minél szélesebb körökkel, messze túl az iskola határain is terjesztésében rejlik.

Hogy azonban ez megtörténhessék, szükséges hozzá valami, ami még nagyon is zsenge ébredésében van: a t a n á r i ö n é r z e t. Szükséges hozzá az, hogy minden katedrát olyan ember töltsön be s minden tanár olyan emberré legyen, ha még nem volna az, aki büszke arra, első sorban arra büszke, hogy tanár. Ne keressen magának más otthont, még más menedéket sem, mint az iskolát, amely ha megvan, bizvást elmondhatja mellét verve minden magyar tanár: Az én házam, az én váram! Igen vár az, bevehetetlen vár, ha katonái bátrak, őrsége résen áll!...

Különösen áll ez s legfőképen elvárható s elis várja a nemzet, hogy álljon a magyar protestáns tanárságra! Azok az ősi falak, amelyek ma szíves vendégül látják a gyülekezésre egybesereglett tanárokat, nagyon sokat tudnának erről az önézetről, az otthonnak erről a büszke hatalmáról beszélni s meg is szólalnak készséggel azoknak, akiknek lelke képes felfogni az ő beszédüket.

Azt mondják, a drót nélkül való telegrafálás új dolog, sőt a hangrezonátor sem régi, pedig nem igaz. Az a műszer a melynek segítségével gyönyörre ragadja ma délután K. K i s s profesz-

zor az ő kartársait, új dolog csakugyan Marconi és Helmholtz találmányai nem igen régiék, de tekintsenek a lelkünkbe a tiszántuli prot. tanáregyesület tagjai, vizsgálják meg magukat, mintegy penitencziát tartva, vajjon nincsen-e oly rekesze szívüknek, a mely e g y ü t t h a n g z i k azokkal a sugó-bugó hangokkal a melyek szünet nélkül át, meg át járnak azon a nagy épületen, de az avatatlanok fülei süketek a meghalásukra, a kinek a lelkében azonban az a régi rezonátor erre a régi magyar tanári s különösen prot. tanári büszkeségre h a n g o l v a van, nemcsak viszhangzik, hanem akár a Marconi-féle, még érthető nyelven beszél s nyilvánvaló hatással cselekszik is.

Mi hisszük, hogy mindnyájan, vagy legalább is legnagyobb részt megtalálták a ma egybesereglett tanárok lelkük mélyében a bemutatott új rezonátornak ezt az ősrégi elődjét s annak segítségével megértették a mult beszédeit, a melyek hivatásukat eléjük tárják, csak annyit mondunk tehát, hogy ennek az ébrentartása legyen egyik főtörekvésük s ha volnának olyanok, a kiknek a lelke még nem rezonál: épen a mai s ehhez hasonló gyülekezéseik után igyekezzenek azoknál is eredményt elérni!

Legyenek üdvözölve az iskolák városában!

Kohányi Gyula.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A házasság a régi magyaroknál.

Irta és a debreczeni Csokonay-kör 1897. évi decz 17-én

tartott ülésén felolvasta:

Dr. Kérészy Zoltán,

jogakadémiai tanár.

(Folyt és vége.)

A házasság miud két actusa, t. i. úgy az adás veves elmátkásítás, mint a nő átadása bizonyos solenni ással, nevezetesen szertartásos cselekvények kíséretében történt. Így az elmátkásításnál divatozott régi szertartás gyanánt emliti Ipolyi Arnold Mithológiájában a háztüznézést, midőn t. i. a kérők (vőfelyek) a jövőndő arától tüzet és vizet kértek, ami a házasságnak az elemek általi megszentelését jelképezi; s okásban volt továbbá apró istenképek kicserélése, a melyeket az arák egész életükön át viseltek. Innen származtatja Ipolyi a jegyes elvevészt.

A házasságkötés második alkateleme, a nő tényleges átadása mely által a férj hatalom kezdete illetve a házasság joghatálya megállapittatik, — szintén bizonyos a népszokás által meghatározott szertartásokkal vétezt körül.

Nevez tesen midőn a szülei háztól elvitték a menyasszonyt, szokásban volt az őt

živő szekérről utközben számtal szórni le s gyujtani meg; a falukhoz illetve a házhoz érve pedig szalmából tüzet rakói, a melyet körül tánczóltak, átugráltak, vagy másnap reggel kivinni a menyasszonyt a falu végére, a hol szintén tüzet raknak, amelyet a menyasszonynak s a násznépnek szintén keresztül kell ugrálni s körül tánczolni; ezt hívták menyasszonyperzselésnek. A menyasszony ettől szaladással akar megmenekülni, — de ha csak pénzzel meg nem váltja, be nem eresztik a vőlegény házába.

Szokásban volt a menyasszonynak fényes nappal faklya mellett a kuthoz kísérése s más, vidékenként különböző népszokás által meghatározott cselekvények, pl. szegedi népszokás szerint a tánczóltó menyasszony köré a földre gyertyákat raknak s a násznagyok őt faklyákkal s kardosan körül tánczolták.

A házasságkötésnek két aktusából álló ezen formája még a kereszténység behozatala után is megmaradt hazánkban, de az adásvevés helyébe mindinkább a házasság felek kölcsönös beleegyezésén alapuló szerződés lép. Ez már az egyház beavatkozásának eredménye, a melyre vonatkozólag azonban általában meg kell jegyezni, hogy mint egyebütt, úgy nálunk sem célozta az a házasságkötésnek a család köréből való elvonását s egyházi aktussá tételét.

Igaz ugyan, hogy az egyház mindjárt

kezdettől fogva törekszik a házasság vallás-erkölcsi jellegének előtérbe helyezésére s egyházi szertartásokkal való körülvétele s mind nagyobb ügyelettel van arra, hogy ez általa megállapított házassági akadályok tiszteletben tartassanak, de csak hosszú idő múlva, nevezetesen a 11-ik században találjuk nyomát annak, hogy az egyház a házasságkötést a családi dispositio köréből kivonni s az egyház színe elé tartozó aktusá tenni törekedik.

Tehát azon időben, midőn a magyarok a keresztényen vallást fejezték — még általában csak szórványosan előforduló jelenet gyanánt találkozunk a rom. katolikus egyházban a felek beleegyezésének egyházi solenni aktusok kíséretében való kinyilatkoztatásával. Sőt egészen a tridenti zsinatig (1545—63) az egyház előtti házasságkötés nem képez a házasság jogérvényéhez multhatatlanul megkivántató jogi kelléket. Az egyház tehát leginkább csak arra törekedett, hogy a házasságok a felek kölcsönös beleegyezésével s a házassági akadályok tiszteletben tartásával köttetessenek, de nem kívánta meg a házasság jogérvényéhez az egyház színe elé járulását s ez egyházi megáldás nem is az első aktusnál, t. i. a felek kölcsönös beleegyezésének kinyilatkoztatásánál, de a nőnek tényleges átadásánál szokott, mint a házasság jogérvényére nézve teljesen irrelevans cselekvény bekövetkezni. Természetes tehát, hogy nálunk szintén

Goluchovszky kijelentéséhez. Mikor ő az amerikai importnak Európát fenyegető súlyáról emelt szót a delegációban, nagyon figyelemreméltó eszmét pendített meg és azt hiszem, Európa összes gazdaközönségében nemzetkülönség nélkül érdeklődést keltett Amerika immár fenyegetővé vált óriási importja megállításának kérdése. Ennek az ideje tényleg elérkezett s ez első sorban a mi gazdáinkat érdekli, hiszen mennyi piacunkat, többek közt Angliát veszítettük el a betóduló import következtében, továbbá a párisi, sőt a svájci piac nagy részét is. Hogy ha Goluchovszky intenciói szerint melyeket pártkülönség nélkül üdvözöltek, a küzdelem meg fog indulni az amerikai import korlátozására, én azt gondolom, hogy e hármasszövetség együttvéve sokkal hatályosabban érvényesít heti ezeket az intenciókat, mint mind a három állam külön-külön. Politikai szövetség van ugyan a három állam közt, de gazdasági niucs; gazdaságilag esetleg még vámbá oruban is állhatnak egymással; betilthotnak, kitalthotnak amint a poroszok pl. meg is eslekedtek. Hogyha azonban gazdaságilag is egységgé tömörülhetne a hármasszövetség, meg vagyok győződve, hogy az amerikai importot ugy együttes erővel hatályosabban fognak Európából kiszorítani.

Én csak felvettem ezt az eszmét. Nem vagyok arra hivatva, hogy tovább fejtegessem, hanem talán némi megvilágítást érdemel a szakemberek részéről és a politikai már meglevő szövetségi kapcsolattal talán összeegyeztethető volna. Azt hiszem, hogy mi volnánk hivatva annak indítványozására, vannak a hármasszövetségnek nálunk erősebb tagjai. Ausztria tudom, kézzel lábbal ellene lenne. De ránk csak haszonnal járna, mert szolid német és kitűnő olasz iparcikket nyerünk a Waare für Orient és a szem számára, nem pedig tartósságra készített osztrák áruk helyett.

Miután a most felvetett eszme nincsen még megérlelve és ezt concrete javaslat alakjában vagy hasonló alakban most nem tárgyaljuk, hanem igenis tárgyaljuk a közös vagy önálló vámtarület kérdését, miután amint beszédem elején is kifejtettem — e párt programjának egyik alappontját képezi — a

végbe. De Kálmán törvénye, — a mellett, — hogy az akarat megegyezésnek a pap előtt s s tanuk jelenlétében való kinyilatkoztatását teszi kötelezővé, annak az eljegyzés valamely külső jelével való kifejezését is előírja. Tehát fenntartja a foglalat (arrha), mely az adas-vevési szerződés uralma idejében fizettetett, illetve annak adását az akaratmegegyezési nyilatkozat joghatályának feltételül szabja elő. Tehát bár emancipálja a feleket, hogy másoknak akarata, illetőleg 3-ik személyek közti adas-vevési szerződés utján adassanak össze, a pap előtti akaratmegegyezést nem tartja elegendőnek, hanem megköveteli, hogy az valamely külső jelben kifejezést nyerjen. E külső jel pedig a gyűrű volt. Tehát a gyűrűnek a házasságkötésnél való használata nálunk törvénybe van iktatva, illetve törvényen alapuló szokást képez. Innen van, hogy a magyaroknál későbbben is, midőn Kálmán törvénye már feledésbe ment, kiváló súly és jelentőség tulajdonították a jegyváltásnak s különös becsben, — nem ritkán családi erékllye gyanánt őriztetik, sőt mint br. Radvánszky Béla »Lakodalmak a 16. és 17. században« című értekezésében említi, végrendeleti különös gondoskodás tárgyát is képezi a jegygyűrű, úgy, hogy ekkor ugyanazon gyűrűvel több nemzedék is eljegyezte egymást.

Igy Kemény János kapott brandenburgi Katalin fejedelemnasszonytól, midőn ez utóbbi nászaton volt, egy szív formára metszett gyémántos aranygyűrűt, ezzel jegyezte el aztán nejét valamint idősebb fia is a magáét. Pálffy Karolin egy termés rubin gyűrűt hagy Illsházy Gáspárnak, hogy ezzel jegyezze el majdja feleségét, ugyanzen célzattal indította Hagymási Kristófot, hogy a néhai nejétől ka-

mely mellett valahányszor szerencsés voltam e hástagjai lenni, választottak meg mindig — az önálló magyarvámterület: mindezekből kifolyólag természetesen, hogy az előttünk fekvő javaslatot nem fogadom el, hanem lelkem egész hevéllel és meggyőződésemmel egész erejével csatlakozom ahoz a javaslatához, a melyet Kossuth Ferencz t. pártvezérem benyújtott. (Zajos helyeslés és eljenzes a szélső balon szónokot számosan üdvözlék.)

KÜLFÖLD.

Romániában a magyarellenes tüntetések napirendre kezdenek jönni. Tegnap megint rendezett a kulturliga tüntetést. Nagy népgyűlést hívott egybe, amelyen heves beszédeket mondtak Magyarországnak ellen. Gyűlés után a tömeg utcáit tüntetésre indult, elől emelvén azt a két zászlót, a melyet egy brassói magyarfaló leány küldött a ligának. A rendőrség többször összetűzött tömeggel és csak nehezen tudták a rendet helyreállítani.

A spanyol-kubai háborúnak nem lesz egyhamar vége. A spanyolok ugyan teletarmázzák a világot diadalmi hírekkel, de azért Kuba még sem az övé. És nem is lesz. Amerika egyre jobban kilép tartózkodó magatartásából és folyton küldi a segítséget a szabadságharcosoknak. Spanyolország pedig ezt tűrni kénytelen, mert nincs hajóhada, a meglevőt pedig csak most szerelteti föl.

A görög-török háború utóbbjai nagy számmal jelentkeznek. Egymásután merülnek föl hírek kisebb-nagyobb zavarokról és görög részről terjesztik a hírt, hogy a megszállott Thesszáliában nagy pusztításokat és rablást vittek végbe a kitararodó basi buzok. A kotsánai kerületben állítólag ötezer bolgárt koncentáltak fel a török csapatok, amiért persze a bolgár kormány csap tármát. Ugy latszik, nem minden tervszerűség nélkül szorongatják a kis balkán államok a törököt.

pott metszet, kék zafiros habos jeggyűrűjét Margit leányának hagyja, valamint Thurzó Borbalát, ki ugy intézkedett, hogy egyik unokája kapja azon gyémántos gyűrűt, amelyikkel őt hajdanában Erdődy Kristóf eljegyezte.

Innen van továbbá, hogy a jegyváltást nálunk magyaroknál oly szigoruan kötelezőnek ismerték mindkét félre, hogy a netáni vízszalépés mint azt br. Radvánszky szintén kiemeli, a legnagyobb sértésnek vétetett, sőt szokásban volt — éppen a jegyváltás kötelező erejének fokozott mérvben való biztosítása céljából — az előzetes, t. i. a jegyváltás alkalmával történő esküvés, mely szintén pap jelenlétében ment végbe.

Az esküvés után lakoma következett, amelynel azonban a jegyeseket nem egymás mellé, de egymással szembe ültették s reggel a völégény elbucszott, jegyesének valami értékes ajándékkal kedveskedve.

Igy esküdött meg jegyesével a kézfogás alkalmával Bethlen Miklós, de feleségét csak egy év múlva vitte haza, illetve a tulajdonképeni esküvő ekkor tartatott meg.

Ezekben igyekeztem, igen tisztelt hölgyeim és uraim! a régi magyarok házasságára s különösen annak megkötésére vonatkozó jogelvekről s ezekhez fűződő szokásokról vázlatos attekintést nyújtani. A megkötött házasság jogi s főleg vagyoni jogi hatályának kérdésére ezuttal nem terjeszkedhetem ki, mert jól tudom, hogy nem szabad visszaélnem igénytelen felolvasásom iránt tanusított nagybecsű figyelemükkel, amelyért halás köszönetemet nyilvánítom.

TARKA ÉLET

A vendéglősök mozgalmáról.

A vendéglősök tudvalevőleg mozgalmat indítottak sorsuk javítása érdekében. Ügyüknek buzgó patrónusa, a »Vendéglősök Lapja« a következő úrlap közzétételére kért föl bennünket:

Mi fáj a vendéglősöknek?

Tessék felelni! Tessék felelni!

»A Vendéglősök Lapja« a magyar vendéglősöket, szállásokat, kávézókat és korcsmárokat károsító törvények stb. javítása céljából — mint köztudomásu — az országgyűléshez terjesztendő kervény ügyében mozgalmat indított.

Ebből az alkalomból annyi különféle panaszt intéztek a szerkesztőséghez, hogy szükségesnek találjuk e sérelmek és panaszok rendszeres összegyűjtését.

Ezért küldjük szét ezeket a kérdő lapokat. Szíveskedjék a kérdésekre az igazságnak megfelelően válaszolni, a kérdések után látható üres helyek beírásával.

Az így kitöltött kérdőlapot tessék azonnala »Vendéglősök Lapja« szerkesztőségéhez beküldeni, hogy az adatokat feldolgozva, a vendéglősök helyzetének javítása érdekében felhasználhassa.

»A Vendéglősök Lapja« XIII. év óta fennálló független szaklap szerkesztősége: Budapest VII. Akácfa utca 3.

Válaszat az itt következő kérdések után tessék feljegyezni.

Adóval nincsen-e túlságosan s igazságtalanul megterhelve?	
Saját nézete szerint méltányosan mennyi adót fizethetne?	
A pénzügyőrség és rendőrség zaklatásaitól megvan-e kímélve?	
Milyen a helyzet a regále megváltása óta?	
Ki a regálebérlet? Nem követ-e el visszaéléseket?	
Mit fizetett a regále megváltása előtt és mit fizet most italmérségi adót?	
A népességhez nem sok-e a korcsma, vendéglő?	
Hány van? Menyi volt azelőtt?	
Boltosoknak van-e pálinka s egyéb italmérségi engedélye? Hánynak? Káros-e ez a vendéglősökre?	
A helyi hatóságnak van-e vendéglősökre nyomasztó szabályzata? Mik azok?	
Vannak-e különös panaszai s melyek azok?	
Van-e külön vendéglősipartestületük? Ha igen, mit tud működéséről?	
Mit lát jónak helyzetnek javítására?	
Vannak-e még mondandói és mik azok?	
A beküldő neve és pontos címe:	

Ilyen úrlapot hazánk minden egyes vendéglőse kapott s immár annak pontos kitöltésén fáradoznak a jeles férfiak.

Ebből a jámbor közönségnek is lesz egy kis haszna, mért míg a vendéglős urak elmékednek helyzetök javításán, egy szent cselekmény kegyes gyakorlásáról a kereszteletről megfelelkeznek, mi által »pogány« bor is kerül nem egy két szomjas gége csapjára.

Megbízható forrásból arról értesülünk, hogy a vendéglősök küldöttséget menesztenek

Színház.

Kék asszony. V ar n e y kitűnő, fülbemászó zenéjű operettje már hetedszer került színpadra tegnap este. Úgy látszik, hogy még mindig vonz, a mennyiben tegnap is elég szép számú közönség nézte végig a mulatságos darabot. F. K á l l a y Lujza ismét brillírozott. Szeretettelémű játékával és kedves hangjával szórakoztatott bennünket. — S e r f ö z y Zseni, B é k é s s y, L o c s a r e k a é s S z i k l a y ú z é n e k u k, mint játékaikkal szintén kielégítették a közönséget.

A Császár ezredese. O h n e t n e k kitűnő történelmi színműve a »Császár ezredese« holnap kerül bemutatásra színpadunkon, mely elé nagy érdeklődéssel tekintünk. Az előadás, mint azt a próbákról már ellettük, elég jó s egybevágó lesz. — Különböben is nagy gondot fordít rá az igazgatóság.

Komáromy Mariska Aradon. Mint az »Arad es Vidéke« tegnapi számában olvassuk, K o m á r o m y M a r i s k á t L e s z k a y a k a r j a szerződtetni a jövő színi évadra és ez irányban már meg is kezdte a tárgyalásokat. K o m á r o m y hajlandó elfogadni a Leszkay ajánlatát, de hogy csakugyan lemegye Aradra, az még sok körülménytől függ. Ha a jeles művésznőt mégis sikerül szerződtetni Aradra, önkényesen felmondhat az a kérdés is, hogy a mi Leszkaynak sikerül, miért ne sikerülhetne Komjáthyknak is?

Ujdonságok.

* **Az ág. hitv. ev. esperes beiktatása.**

M a t e r n y Lajos, az újonnan megválasztott esperes beiktatásán a nagyváradi ág. ev. egyházzal közöltéséig képviselteti magát.

* **Az erdővédek fegyvere.** E hó elején megemlékeztünk azon szomorú állapotról, amelybe a város erdeit őrző erdővédek kerültek azáltal, hogy a saját személybiztonságuk fenntartása végett használt vadászfegyverek viseletétől a vadásztársulat kérelme folytán a városi tanács őket eltiltotta. Sokat panaszkodtak e miatt az ilyenekpen fegyver nélkül maradt erdővédek, de mint ma illetékes helyről értesülünk, panaszuk meghallgatásra talált, mert újév után a város szuronyos, golyós löfegyverrel látja ellaz erdőőröket, kiknek ezután immár nem leend okuk panaszra, ha csak ez az ígéret is nem lesz olyan írott mátsz, amelyet csupán hosszú éve: es szomorú tanuságok fognak megváósítani.

* **Királyi elismerés.** Valami tizenkét éve él itt mi közöttünk egy tiszt, Wolff János a neve. — E nevet pogártársaink közül nagyon sokan ismerik. Ismerik különösen a katonák, a tart lékos tisztok, meg a nehaj önkéntesek — ki a hogy — ismerik azonkívül a polgárok is. merl hiszen czivislett ő, tőlünk hazasodott, velünk érez buban és örömben, ha még szazsor Wolffnak hínak is. E tiszt hosszú évek során át, a fiatal hadnagyságtól kezdve, az öreg főhadnagysáig a debreczeni önkénteseket kepezte tisztékké. Eleinte ridegen és szigoruan a lélektelen Reglma paragrafusai szerint fogta fel e hivatást. Azonban a mint beleélte magát a mi czivis és mondjuk ki bátran: nemesebb világunkban azonkép idomult s is. Sok, de sok tisztet nevelt ő a debreczeni czivisekből arany tisztékké. Kiket azzá tett, azok szerető haragoskodással gondolnak ma is. Sokan haragszanak rá, — a kik manapság is boronyt czipelnek — a kaiser-manővereken. De hiszen katona volt?! E tiszt, mikor százados lett, a legszebb bizalmi állást kapta meg. Segéd tisztje lett házi ezredünknek. E bizalmi állásban is mindig arra törekedett, hogy ápolja azt a kényes viragot, a mit a polgárság és katonaság közti jó viszonyoknak nevezünk. Sajnos, hogy ez még nem lett bennünk és a hadseregben véré! De hát majd ugy lesz! S ha akad tiszt, ki manapság e magasabb politikai érettség fokon áll, annyival inkább kell felé nyujtanunk szerető jobbunkat. Ilyen

tiszt Wolff János cs. és k. százados, kit ő felsége szeretett királyunk egész váratlanul szolgálatainak kiváló elismerésül karácsonyra a legnagyobb kegygyel lepelt meg. Éljen sokaig!

* **Hymen S p o r z o n Pál,** a debreczeni gazdasági tanintézet tanára eljegyezte S z é n y e i I d a k a, a kassai főerdőmester bájos és művet leányát.

* **Lovagi's ügy a Homokkertben.** Ma délelőtt 11 óra tájban igen érdekes becsületbeli kérdést oldott meg K e f e János ellenfelével Feeny Györggyel. A két suszterinas valamin összekapott, minek az lett a következménye, hogy Kefe sértve érezte magát s ennek avval adott kifejezést, hogy egy megtermett csizmával nyakszirtén vágta ellenfelét. Ez sem volt rest s a kezében levő kutyajjlesztő bottal hatalmas csapást mért Kefére. Ez így ismétlődött néhányszor, míg végre mindketten a földre kerültek s agyba főbe verték egymást. Egy öreg ur szemükre lobbantotta, hogy illetlen dolgok művelnek. — Erre Kefe kijelentette, hogy párbajt vnaak mint az urak szokták. Nincsen nektek eszettek fiaim; szólt az öreg ur. Hat az uraknak van? vágott vissza a nagyreményű csemete. Az öreg ur bosszusan fordított hátat a dulakodóknak.

* **Pénztárvizsgálat.** Ma délelőtt Karap Mór és F i s c h b e i n Ignác megye bizottsági tagok megvizsgálták a megyei pénztárakat és mindent a legnagyobb rendben találtak.

* **A debreczeni jótékony négyesület** 1997. decz. hó 39-án délután 3 órakor az arváház üléstermében választmányi gyűlést tart. Tárgy: 1. Elszámolás az első társasestélyről. 2. Intézkedés a népkönyvtár ügyében. 3. Segélyesek s folyó ügyek.

* **Sóvágó hálóban.** A Dogály-féle gyilkosság es a mártónfalvai rablás vádjá alól kimenekült Sóvágó János sehogy sem tud nyugodni. Alig hogy hazáért Búszörmenybe, csodalatos módon mindjárt megszaporodtak a különböző tulajdon elleni kihágási esetek. A szomszéd H-Dor gon is rövid egymásutánban négy beförésről vettünk hírt. Most pedig egy Nyiregyházán történt nagyobb lopasról van szó. Ezernyolczszáz forint tűnt el és a gyanu oly erősen irányult Sóvágó János ellen, hogy már le is tartóztatták. A vallatás során aztán érdekes dolgok jöttek napvilágra. Sóvágó előzőleg meglátott Dorogon is es így teljesen valószínűnek látszik, hogy az ott elkövetett egy rendbeli beförésnek es három eredményteenné vált beförési kísérletnek is ő volt a hőse. A vizsgálatot ez irányban is kiterjesztik, mert a körülmények annyira Sóvágó ellen vallanak, hogy a h rhedt jó madár most bizonyára megmarad a hálóban, a melyből pedig már annyiszor sikerült kimenekülnie.

* **Eltiltott mellékkereset.** A betegséglelyező pénztára felügyeletére es ellenőrzésére hivatott iparhatóságok közegeinek a felügyelete es ellenőrzési teendőik fejében a betegséglelyező pénztáraktól semminemű díjazást elfogadóiok nem szabad. Erről értesíti a kereskedelmi miniszter Nagyvárad város tanácsát, mint II. fokú iparhatóságot, jelezve egyúttal, hogy az illetők az előzőleg általa megengedett a t a l á n y-összeget sem fogadhatják eljövőre.

* **A szocializmus es az ember levegője.** cím alatt megjelent füzetben fel vannak sorolva azok az egészségügyi követelmények, melyek a lakásnak jó levegővel való ellátása tekintetében fennállnak; melyek megvalósítására ma már nemcsak törekedni lehet, de maga tervező a mérnök-egylet előtt is befogja mutatni azokat a technikai elveket, melyek alkalmazásával azok megváósíthatók. E feltételek a következők: 1. Zárt helyiségekben a levegő újítás nem, kor es foglalkozás szerint fejenként 20—100 köbméterre menjen, de legalsóbb határban minden aránylagosan elfogott helyiség ejjel-nappal egyaráni óránként egyszer teljesen kicserélve legyen friss levegővel. 2. A külső levegő légmentesen zárt ablakok mellett külön vezetékkel szereztessek be es pedig ha a közvetlen külső levegő nem félelne

meg az egészségügyi kívánalmaknak, hozassék a lakástól messzebb fekvő helyekről, hegyekről, erdőkből, mezőkről, vizekről. 3. A levegő a bebocsátás előtt tisztítsassék meg a káros bakteriumoktól, valamint a szerves es szervetlen idegen részektől. 4. A tisztított levegő az egész év tartama alatt télen-nyáron már a bebocsátásnál ugyanazon állandó hőmérséklettel bírjon, mely az emberi szervezetre legalkalmasabb. (Nálunk pl. 30° C.) 5. A beáramló levegő a tökéletes szellőztetés dacára ne okozzon zajt vagy érezhető lég-huzamot es télen melegebb, nyáron hidegebb legyen, mint a bent levő levegő. 6. A beömlő levegő egyenletesen terjedjen el a szoba (helyiségek) egész területére es ugy mennyiség, mint hőmérséklet szerint mindenkor tetőzölgesen szabályozható legyen. 7. A felhasznált romlott levegő pontosan ugyan oly mennyiségben vezetessék el, a mennyi friss levegő bebocsátva lett, az elvezetés, rendszeres legyen, olyan, hogy a levezetett levegő az újonnan beömlővel semmi szín alatt össze ne vegyülhessen, ragályos betegség esetén pedig a romlott levegő, midőn el-záll, teljesen deszinficizálva legyen, ugy hogy a szomszéd lakásban vagy szomszédházban bajt ne okozhasson. 8. A levegő az 1—6 pont alatt felsorolt feltételek alatt, mint a jó ivóvíz, közvetlenül a fogyasztás helyére vezetve, fűtve vagy hűtve, a szegénysorsuaknak ingyen bocsattassék rendelkezésre. 9. Hatóságilag kikötendő lenne, hogy nagyobb városokban csak olyan lakásokra adassék engedély illetve csak olyan műhelyeknek es gyáraknak, az ipari használati jog, melyeknek levegő szolgáltatása a felsorolt feltételeknek megfelel.

* **Hölgyek figyelmébe!** Kronovitz Matild női-ruha varróné lakását Budapestről Debreczenbe, Nagy-uj-utca 1707. szám alatt Weinberger Lajos ur házába helyezte át, Csakis előkelőbb, legujabb divat szerinti muna kákat teljesít. — Angol ruhákat különös figyelembe ajánl.

Távirat.

Országgyűlés.

— Saját tud. táv. —

Budapest, decz 29.

A képviselőház mai ülésén Apponyi A. gr. személyes kérdésben kért szót es kijelentette, hogy multkor mondott szavainak nincsen más értelme, mint az, hogyha májusig nem jön létre a végleges megegyezés, természetesen az önálló vánterület következik. Ehhez a magyarázathoz a multkor már Bánffy báró is hozzájárult. (Zajos eljenzés a szélsőbatoldalon.)

Az egész szélsőbal erre viharosan követelte a Bánffy felszólalását, hogy ő is erősítse meg ez ta képviselőház előtt. De B á n f f y kimenekült, a folyosóra es csak ülés végén mert hejőnni, mikor felállott, de nem tette határozottan magáévá Apponyi magyarázatát, az mindössze annyit mondott, hogy kijelentette, miszerint a kormány esetleg az önálló vánterület alapjára is rálép. Az ellenzék ezt szűnni nem akaró Hoch-okkal fogadta.

Kossuth Lajos népnevelési elve.

— Levél a Magyar Pesta'ozzi szerkesztőjéhez. —

Irta: **Kossuth Ferencz.**

Nagyságos Tanfelügyelő ur:

Teljesen osztom azon nemesebb felfogását es törekvését, mely Nagyságod szándékában nyilvánul, midőn a haza fiatalágának nevelésére oly módokat es eszközöket keres, amik azt képessé teszik megküzdeni az élet minden viszontagságával, hogy a nevelés által biztosithassa pályafutását, kellemessé tehesse az életet magának es másoknak s a haza biztonságának s felvirágzásának rendithetlen tényezője legyen.

A hadapródiskolába való főlvételi folyamodást az április hónap elején hirdetett pályázatok értelmében, legkésőbb július 25-ig ahhoz a hadapródiskola parancsnokságához kell beküldeni, a melybe a pályázó magát első sorban felvétetni akarja. 2. A tanítás díja évenként százharminc forint. 3. A magyar állami alapítványi helyek természetéről és magáról a nevelésről bővebb tájékozást nyújt a Kassics Péter szerkesztett és a henvédelmi miniszter által jóváhagyott: Az osztrák-magyar hadsereg katonai nevelés és képzőintézetek, különös tekintettel a magyar állami alapítványi helyekre.

Nők a postánál. A posta és távirvánál nők számára tanfolyamot már négy év óta nem tartanak. A ki erre a pályára akar lépni, igazolnia kell, hogy négy polgári osztályt végzett, a 18 évet betöltötte és a kereskedelmi miniszteriumhoz kell folyamodnia, hogy engedjék meg neki az általa — a kérvényező által — megjelölendő posta és táviró hivatalnál a szükséges szakismereteket elsajátítani. Ha ezt az engedélyt megkapta, akkor, a mikor képesnek érzi magát, jelentkezik az illető posta és táviró hivatal igazgatóságánál és határidőt kér a vizsga letévesére, melynek sikeres kiállítása után folyamodhatik postamesteri vagy kezelői állásért, vagy, ha van hely az igazgatóságnál leendő alkalmazásért.

CSARNOK.

Bodor Gergely.

írta: **Jabloneczy Kálmán.**
(Folytatás.)

— Nem pénz kell nekem, nagyságos ur, — monda Gergely idegborzongató tulvilági hangon.

Hát mi?! Mi kell?! dörögja a nagyságos ur. — Csak nem a karsz meggyilkolni?!

— Olyan formán! Ne csengessen, ne kiabáljon a nagyságos ur, ugy sem jön senki, mindenki a portán ártalmatlanná van téve, kint a folyosón még hat emberem áll talpig fegyverben.

A nagyságos ur most már igazán megszeppent, hideg verejték lepte el magas kopaszodó homlokát. Egy hangnak ura többé nem volt, csak leste a betyár minden mozdulatát.

Igy néztek több percig egymással ferkas szembe, — a gyertya fényénél nem lehetett megállapítani, melyiknek haloványabb az arca.

— Nagyságos uram! Emlékszik-e még özvegy Bodor Istvánnéra? Töré meg a fagyasztó esendét Gergely.

— Emlékszem! — felelé fogvaczogva a nagyságos ur, — anyád volt!

— Igen, ő az én anyám volt, de a mióta ön megölte azóta árva vagyok?

— Én, én öltem meg? felelé fogvaczogva a nagyságos ur.

— Kezdjük előlről nagyságos uram értsük meg a dolgot jól. Hiszen azért jöttem, hogy leszamoljak érte!

Gergely nagyot sóhajtott, szemei villámokat löveltek, melyeknek minden fényugara át fúrta a nagyságos ur minden valóját. Arcza halálsápadt volt; az elszántság és az önmegvetés tükröződött azon vissza, párosulva a kegyetlen gyűlölettel, ezzel az emberrel szemben, kit végre hatalmába kerithetett.

Mikor az édes apám meghalt, folytató Gergely — én már tíz éves fiúcska voltam emlekszem mindenre nagyságos uram! — Előtem ne vedje magát, ez mind csak hiába való-ság lenne! Önnek bűnhődnie kell!!

— Édes anyám nagyon szép asszony volt, azt beszélük akik ismerték, hogy nem volt szebb és csinosabb nő nála Szabolcs megyében.

— A lelke is nagyon jó volt, de nem is lehetett volna más, mikor édes apam, ki iskolázott és szorgalmas ember volt annyira szerette őt.

— Ő is szerette édes apámat nagyon és tudom éreztem azt.

— Édes apám temetésén ott volt a nagyságos ur is. Siró-rívó édes anyámat a nagyságos ur vigasztalta legjobban. Eljárt hozzánk nagyon gyakran. Hogy miért, azt csak később tudtam meg.

— Édes anyámnak beestelen ajánlatokat tett, de ezen ajánlatokat mindannyiszor visszautasította.

— Pedig már ekkor a nagyságos urnak felesége és gyermeke volt.

— Egyszer szükségünk volt néhány forintra, kölcsön akartuk azt beszerezni. Elmentünk az árendához, előadtuk neki kérelmünket. — Az árendás a nagyságos urhoz utasított.

— Édes anyám visszautasította az ajánlatot, nem akarván a nagyságos urral ismét találkozni.

— Az árendás aztán megígérte, hogy majd ő, szíveségből, közben jár a kölcsön megkötésénél.

— Másnap jött az árendás, örömsugárzó arcczal, már messziről kiáaíva, — hogy a nagyságos ur szívesen kölcsönzi azt a kétszáz forintot, de édes anyám maga menjen érte, mert a nagyságos ur személyesen akarja neki átadni.

— Nem, nem, én nem megyek hozzá! — tört ki édes anyamból, én nem léphetem át a küszöböt.

— Miért nem? kérdé az árendás szemétfürkészőleg édes anyáman legeltetve — hiszen nagyon finom ember most a nagyságos ur.

— Édes anyám kelepczébe volt szorítva. Vagy bevalanni az árendásnak, ki még boldogult édes apámnak is bizalmas barátja volt minden orvítamadását a nagyságos urnak, vagy pedig menni a varjasi kastélyba.

— Vesztere édes anyam az utóbbit választotta.

— Mintha most is látnám, vasárnap reggel volt, édes anyám felvette fekete selyemgyászruháját. Arcza olyan volt, mint a fehér lilium, homlokán észrevettem valami aggdó jelt, melyet bizonyos sápadtság is magyarázott.

— Ugy tizenegy óra tájban, épyen, mikor a temp'omból kijövet harangoztak, az ablaknál álltam és vártam édes anyámat. Ablakunkból végig lehetett látni az egész utca hosszát.

— Egyszer csak látom édes anyámat fűtoi hazafelé. Fekete fejkendője kezében volt. haját a játszi szellők össze-vissza kuszállták.

— Vegre bejött a kapun, kissé megcsendesedett, homlokán kezét végig simította és neki támaszkodva a falnak, sokáig maga elé bámult mereven.

— Sejtí már nagyságos uram, mit akarok most? Nem a pénze kell nekem! — folytató Gergely kangosabban, a nagyságos urhoz egy lépéssel közlebb lépve.

A nagyságos ur csak nézett, bámult a semmiségbe, mintha csak egyedül volna, — alig hallotta Gergely legutóbbi hozza intézett szavait.

— Édes anyám bejött a szobába. Mikor engem meglátott, felre fordita fejét s hangos zokogásban tört ki.

— Megvetette halálos ágyát és rögtön lefeküdt.

— Nagyon rosszul volt.

— Estefelé felkelt egy kis órára, a nagy almáriumban rakosgatott valamit.

— Lestem minden mozdulatát.

— Egy kis üveget vett ki egy rejtett fiókból s azt kebelébe dugta. Aztán ismét lefeküdt ágyába.

(Vége köv.)

Nagy m. kir. szabadalmazott

Osztály sorsjáték

Jegyzéke azon 43,000 nyereménynek, mely a még hátralevő 4 huzásnál okvetlenül ki fog sorsoltatni.

A főnyeremény hivatalos játékterv 9. §. szerint

1.000,000 korona.
Egy millió

juttat a szerencsés nyerőnek.

A nyeremények különleges beosztása a következő:

Nyeremények.	Korona.
1 jutalék	600,000
1 nyeremény	400,000
1 „	200,000
2 „	100,000
1 „	90,000
1 „	80,000
1 „	60,000
1 „	40,000
5 „	30,000
6 „	20,000
3 „	15,000
29 „	10,000
65 „	5,000
424 „	2,000
750 „	1,000
1210 „	500
3170 „	200
3900 „	170
4900 „	130

43,000 nyer. és jut. korona összegben 12 443,000

A magyar kir. szab. osztályosorsjáték 3-ik huzása

1898. január 4-én és 5-én

fog megtörténni és rövid idő alatt a nagy nyeremények is a következő huzások alkalmával eldöntésre kerülnek.

A még következő 4 osztályban 43,000 nyeremény lesz; 93,000 sorsjegy közül kisorsolva a melletti jegyzék szerint és a legnagyobb nyeremény legkedvezőbb esetben

Egy millió korona

a legkisebb pedig 130 koronát tesz ki.

A vételi sorsjegy ára a III. osztályhoz:

egy egész sorsjegy — — — 32 frt.
» fél » — — — 16 »
» negyed » — — — 8 »
» nyolczad » — — — 4 frt.

A sorsjegyek utánvétellel vagy az összeg előleges beküldésével küldjük el. A huzások a fővárosi vigadó épületében nyilvánosan történnek, a m. kir. kormány felügyelete alatt és vevőink a huzás után megkapják a sorsolási jegyzéket.

Megbízásokat kérjük lehetőleg azonnal, azonban minden esetre legkésőbb

január hó 4-éig beküldeni.

Török A. és Társa

a m. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusítói.

Budapest, Váci-körút 4. sz.

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kis-várad-utcán a timár társulat épület alatt levő

„Szarvas“-hoz czimzett

vendéglőt folyó hó 19-én megnyitottam, s minden tekintetben oda fogok törekedni, hogy kitűnő magyar konyhám és tisztán kezelt legjobb minőségű italaimmal a nagyérdemű közönség pártfogását kiérdemeljem.

Becsés pártfogásukat kérve, maradok a nagyérdemű közönségnek

kész szolgálja

Csuka Lajos

vendéglős.

Legszébb és legolesőbb Ujévi ajándék.

Zalogházból kiváltott és árveréseken, továbbá alkalmi vételek útján beszerzett órák, arany- és ezüstművek és ékszerek nálunk bámulatos olcsón vásárolhatók. Aranyláncok grammja 87 kr., 12 drb. valódi ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., 6 és 12 személyre szóló teljes ezüst evőkészletek, menyasszonyi ajándékok, minden alkalomra megfelelő alkándéktárgyak. Valódi gyémántgyűrűk 7 frttől, gyémántfülbevalók 9 frttől, aranygyűrűk 2 frt 40-től feljebb. Minden tárgy a m. kir. fémjelzéssel ellátva.

Megbízható kiszolgálás.

Grünberger Armin Béla örökösei
Budapest IV. Városháztér 9. Harisbazár I. emelet 23.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben

mindenfélé

Levélborítékok

a következő olcsó árban kaphatók:

	1000 pld	frt k
144 H2. Jó, zöldes levélboríték czégyomással	2	—
144 V2. Jó, szürke „	2	20
144 BB. Jó, kékeszürke „	2	20
144 GFL. Erős, recézett világos zöld levélboríték czégyomással	2	4
144 LGL. Erős, naranssárga levélboríték czégyomással	2	45
44 AM. Erős, szürke levélboríték czégyom.	2	40
44 AB. Erős, világos szürke levélboríték czégyomással	2	45
44 JED. Erős, kékes szürke levélboríték czégyomással	2	50
GS. Erős, sárga levélboríték czégyomással	2	50
44 RK. Igen jó világos kék, eres levélboríték czégyomással	2	50
44 GG. Igen jó erős kékes eres levélboríték czégyomással	2	55

Egyébb nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.

A női szépség kecsességét
egyedül a jó fűző emeli!

Első magyar

orvosilag elismert mű

mellfűző-gyára

GOLDSTEIN KAROLINA

DEBRECZEN, Főtér.

Ajánlja a legjobbnak elismert, saját gyártmányu

alkalmi-, oldal- és hasfűzőjeit.

Matinée fűzőm m. k. szabadalommal van ellátva, saját találmányom. Szám-talan orvos bizonyítja, hogy ezen fűző hivatva van némely rossz rendszer szerint készített fűző által előidézett testi betegségeknek elejét venni.

Vidéki megrendelések 6 óra alatt elkészülnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy készlet és nagy választék.

Mélyen leszállított árak.

Férfi és női fehérművek

Jäger ruházati cikkek
mindenfaj

harisnyák, téli kesztyűk
nyakkendők, esernyők, pénzerszények.

Nagy választék

Jäger és színes kötő és himző

PAMUTOK
himző selymek

c-sipke, szalag és himzettszél

ÖSSZES BÉLÉS ÁRUK

és szabó kellékek.

Gyári raktár

ruha, haj és fogkefe

háztartási kefe és seprők

mindenfaj esetekben.

Fésűk, szappanok

bel- és külföldi illatszerek.

Valódi angol aczél

zsebkés, olló, berve tv a

és hajvágó gépek

összes fodrász kellékek.

Márton Gyula

DEBRECZEN, Bika szálloda mellett.

Csak akkor valódi,
ha a háromszögű palack-
az itt levő szalaggal (vö-
ros és feketenyomás sárga
papíron) van elzárva.

Eddig felülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi, tisztított

DORSCH májolaj

törvényileg védett csomagolásban

MAAGER VILMOSTÓL

BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. ker., Heumarkt 3, valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

DEBRECZENBEN: Mihlovits István, dr. Róth-schnek V. Emil gyógyszereszek, Rickl József Zelmós, Csanak József kereskedő uraknál.

Főraktár és főelárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére

Maager Vilmos, Bécs,

III/3., Heumarkt 3.